

Statsminister Erna Solberg
Statsministerens kontor
Postboks 8001 Dep
0030 Oslo

Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Vår dato: 16.01.2014
Vår ref.:

Deres dato:
Deres ref.:

Spørsmål til statsministeren om forståelsen av Landbruks- og matdepartementets forskuttering av lovendring og forsøk på innsnevring av Stortingets myndighet

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser til brev av 17. desember 2013 til landbruks- og matminister Sylvi Listhaug vedrørende konsesjonsloven og praktiseringen av priskontrollen. Bakgrunnen var Landbruks- og matdepartementets brev til kommuner, fylkesmenn og Statens landbruksforvaltning hvor det ble henstilt om at priskontroll ikke skal tillegges avgjørende vekt i vurderingen av om det skal gis konsesjon ved erverv av eiendom som skal brukes til landbruksformål. Dette brevet ble sendt ut samme dag som departementets forslag om å oppheve priskontrollen ble sendt ut på høring. Komiteen stilte i sitt brev spørsmål ved prosedyren, og ved at kommunene ble oppfordret til å endre praksis før en eventuell lovendring er behandlet av Stortinget. Statsråd Listhaugs svarte 7. januar i år på komiteens henvendelse

Statsråd Listhaug avviser i sitt brev at departementet har gått utover sine fullmakter. Det vises til at de skjønsmessige vurderingene som skal gjøres ved søknad om konsesjon åpner for at praksis kan tilpasses endringer i utviklingen og skiftende politiske syn, og at det derfor under ulike regjeringer har vært vanlig å gi signaler om praksis gjennom brev og rundskriv. Eksemplene som er anført er imidlertid ikke en bekreftelse på at fremgangsmåten departementet nå benytter seg av, har vært den gjeldende. Signaler og rundskriv har under skiftende regjeringer i all hovedsak blitt sendt ut i etterkant av Stortingets behandling, og ikke før Stortinget engang har fått saken oversendt. Komiteen mener svaret ikke godtgjør at departementet ikke har gått utover sine fullmakter. Landbruks- og matministeren tøyser lovens forståelse, og kan tolkes i retning av å ville forskuttere lovendring og se bort fra Stortingets beslutningsmyndighet.

Komiteen respekterer selvfølgelig at ulike regjeringer har ulike syn. Det er imidlertid en meget viktig del av demokratiet at saker hvor det er stor politisk uenighet blir opplyst og drøftet, og ikke forsøkt holdt utenfor demokratiske prosesser.

Konsesjonsloven er intet unntak. Konsesjonslovens utforming er av stor betydning for en rekke enkeltmennesker, for matproduksjon, bosettingsmønstre og for landbrukspolitikken. Etter komiteens syn er det et meget viktig demokratisk prinsipp at befolkningen får innsyn i hvilke hensyn som blir vektlagt av de ulike partiene og settes i stand til å delta i den offentlige debatten. Komiteen ønsker derfor statsministerens begrunnelse for hvorfor regjeringen ikke ser seg tjent med å følge demokratiske prinsipper for politikktutforming i denne saken.

Departementet henstiller i sitt brev til kommunene, fylkesmennene og Statens landbruksforvaltning om at prisen partene har avtalt ikke blir tillagt avgjørende vekt i vurderingene av om det skal gis konsesjon. Samtidig viser statsråden i sitt brev til at kommunene fortsatt må ta konkret stilling til de ulike samfunnsinteressene og at henstillingen ikke innebærer at departementet ber kommunene unngå avslag på alle konsesjonssøknader i perioden frem til priskontrollen eventuelt blir opphevet.

Svaret fra landbruks- og matministeren fremstår uklart i den forstand at henstillingen kan forstås på flere måter. «Ikke avgjørende vekt» vil kunne oppfattes som «å se bort fra» av enkelte kommuner, mens andre vil hevde at andre samfunnsinteresser går foran, slik statsråden også skriver. Dette viser etter komiteens syn nødvendigheten av grundige forarbeider og lovendring dersom man ønsker å endre praksis. Situasjonen vil kunne føre til stor forvirring og en rekke klager. Komiteen vil derfor be statsministeren klargjøre hvordan henstillingen skal forstås.

Med vennlig hilsen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Martin Kolberg
Komitéleder